HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

עין משפט נר מצוה

נג א מיי' פ"ב מהל' מחוסרי כפרה הל"ה:
נד ב ג מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל"י:
נה ד ה מיי' שם טוש"ע יו"ד סימן קצד סעיף א:
[ו מיי' פ"ה מהל' משכב ומושב ה"ט טוש"ע יו"ד סי' קצו סעיף י]:

◆

תוס' הרא"ש

או דילמא דבר הגורם סותר. אע"ג דקרי סותר היינו יום אחד וכן הוא גורם טומאה יום אחד. ותימה והרי דם טוהר דאינו גורם טומאה וסותר לרב דאמר מעיין אחד הוא כדאמר לעיל דיולדת בזוב צריכה שתשב ז' נקיים וי"ל דדם טוהר לרב חשיב גורם טפי שאם תראה בזה הענין בימים הראויין לזיבה תהא בו זבה ולא דמי לקושי משום דם שיראה בקושי לעולם לא יגרום זיבות: **אמר** ליה אביי אונס בזוב יוכיח שאינו גורם וסותר. אביי לית ליה הא דאמר רב הונא לעיל ראיה ראשונ' של זב מטמאה באונס: **איבעיא** להו מהו שתעלה. כתב רש"י בתשובה דהך בעיא אליבא דר' מרינוס הוא דמיבעיא לן ולאו תלמודא באפי נפשיה הוא דמיבעיא ליה משום דלקמן פ' בא סימן מיבעיא ליה לתלמודא ימי לידה שאינה רואה בהן מהו שיעלו לספירת זיבתה. ומייתי עלה ת"ש ואין שיטת התלמוד לישאל בעי' אחת לפעמי' ולישא וליתן בה אלא הכא לר' מרינוס הוא דקבעי דנקט לישנא דסותרת ומיבעיא ליה מאי סבירא ליה בעליה מי אמרי' מדלא קאמר ימי לידה עולין לספירת זיבתה אינה עולה אית ליה או דילמא הא בהא תליא כיון דאינה סותרת ע"כ עולה דאם לא כן לא מניא רצופין ורחמנא אמר אחר אחר לכולן. אביי אמר אינה סותרת דוקא קאמר ואינם עולין ואפי' אינה רואה בהן אלא משלמת ספירתה לאחר שבועיים וה"מ דלא חזיא דם אבל אי חזיא דם לא אחר אחר הוא דאע"ג דלאו טומאת זיבה הוא מ"מ מדם בעי' נקיים דהא אפי' דם טהור סותר לרב דאמר מעין אחד הוא כ"ש דם דימי טומאה ורבא אמר אינה סותרת ועולה דהא בהא תליא: **אמר** רבא. מנא אמינא לה. דכל דאית ליה דאינה סותרת אית ליה דעולה דתניא ואחר תטהר כו' וע"כ ר' מרינוס לא פליג אקרא וכן מייתי מקרא דוטהרה מזובה דע"כ ר' מרינוס לא פליג אקרא. מי' ק' דהא ע"כ ר' אליעזר פליג אהך קרא דוטהרה מזובה דאיהו נמי אמר דמסתר נמי סתרה. וכ"ש דאינה עולה. והכי משני רבא גופיה לקמן וי"ל דאה"נ דהוה מצי למימר אביי ולטעמי':

מסורת הש"ס

א) [בס"א: בימין], ב) [לעיל לה.] זבים פ"ב מ"ב, ג) [נזיר סה: ע"ש לעיל לה. ע"ש], ד) [ער' פירש"י ערובין ה. ד"ה והאר"ב נקטינן], ה) [לקמן נד.], ו) [לעיל לג: לקמן מו: סח:], ז) [שם], ח) [מגילה ח.], ט) [כריתות ח:], י) מן אם כו' עד לה הד"א ואח"כ מה"ד מזובה ולא כו'. כל"צ, כ) [ויקרא טו], ל) [וע"ע תוס' בכורות ו. ד"ה ור"ש], מ) [נ"ל והא רבא סובר בפ' בתרא (סו.)], נ) [נ"ל דרבא].

◆

תורה אור השלם

1. וְאִם טָהֲרָה מִזּוֹבָהּ וְסָפְרָה לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטְהָר: ויקרא טו כח
2. וְכִי יִטְהַר הַזָּב מִזּוֹבוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם חַיִּים וְטָהֵר: ויקרא טו יג

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אביי וכו' אע"פ דהוי ספק ספיקא אפילו הכי שבוע שני אינו:

◆

גליון הש"ס

גמ' אפסיק ליה לידה. ע"ל לג ע"א תד"ה רואה: רש"י ד"ה ולא מנגעה וכו' ותביא קרבן לזיבתה. ע' טורי אבן מגילה ח ע"א ד"ה מזובו:

◆

לעזי רש"י

אישטורדישו"ן. לבלבל.

◆

מוסף רש"י

בודקין אותו. בשבעה דרכים, במאכל במשתה בקפיצה ובמשאוי כו' (לעיל לה.). **בשלישית בודקין אותו.** מפני הקרבן שאם ראה את השלישית באונס אינו מביא קרבן (נזיר סה:). **ברביעית אין בודקין אותו.** כלומר לאחר שראה שלש שלא באונס וראה את הרביעית בתוך ימי ספרו ואפילו אם היא באונס אין בודקין אותו אם מחמת אונסו היא, אלא סותר את הכל (שם). **נקטינן.** מסורת מאבותינו מנהג מרבותינו (ערובין ה.). **אחר אחר לכולן.** כלומר זמן אחד לכולן, שיהו רצופין טהרתן (לעיל לג:). **מזובו ולא מנגעו.** ה"ג בתו"כ מזובו ולא מזובו ומנגעו, שאם היה זב ומצורע ופסק מזובו ולא נתרפא עדיין מנגעו וספר, אין אומרים לו אין ספירה זו נקיות עד שיטהר אף מנגעו, אלא מונה והולך מיד ועולה לספירת זוב ולכשיתרפא מצרעתו יטבול מיד טבילה ראשונה של מצורע והיא עולה לו לטבילת נגעו וזובו ונטהר מלטמא משכב ומושב ולטמא כלי חרס בהיסטו כדין זב, ואע"פ שצריך לספירת שבעה לצרעתו לענין אכילת קדשים וטבילה שניה, כדכתיב במצורע ורחץ במים וטהר ואחר יבא אל המחנה וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו וגו' ורחץ את בשרו במים וגו', אהני טבילה קמייתא לטהרו מלטמא משכב ומושב וכלי חרס בהיסטו (מגילה ח.).

אזל שילא אמר לדביתהו צבית לי זוודתא דלא ליזיל ולימא ליה לרב מילי עילואי צביתה ליה זוודתא נח נפשיה דשילא חזו דפרחא אסא מהאי פוריא להאי פוריא אמרי ש"מ עבדו רבנן פייסא בעי רבא קושי מהו שתסתור בזיבה דבר המטמא סותר והאי נמי מטמא (א)כימי נדה הוא או דילמא דבר הגורם סותר והאי לאו גורם הוא א"ל אביי אונס בזיבה יוכיח שאינו גורם וסותר אמר ליה לאיי האי נמי גורם הוא (ב)דתנן [א]ראה ראייה ראשונה בודקין אותו שניה בודקין אותו שלישית אין בודקין אותו ולרבי אליעזר דאמר אף בשלישי' בודקין אותו ה"נ כיון דלא גרים לא סתר אמר ליה לרבי אליעזר ה"נ ת"ש (ג)רבי אליעזר אומר אף בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו מאי לאו לסתירה לא לטמויה להדיא טיפה במשא ת"ש בשלישית רבי אליעזר אומר בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו לקרבן אמרתי ולא לסתירה אלא לר"א תפשוט דדבר שאינו גורם סותר לרבנן מאי ת"ש דתני אבוה דרבי אבין מה גרם לו זובו שבעה לפיכך סותר שבעה מה גרם לו קריו יום אחד לפיכך סותר יום אחד מאי שבעה אילימא דמטמא שבעה האי מה זובו טמא שבעה מבעי ליה אלא לאו דבר הגורם סותר דבר שאינו גורם אינו סותר ש"מ אמר אביי (ד)[ב]נקטינן אין קושי סותר בזיבה ואי משכחת תנא דאמר סותר ההוא ר"א היא תניא רבי מרינוס אומר [ג]אין לידה סותרת בזיבה (ה)איבעיא להו מהו שתעלה אביי אמר אינה סותרת ואינה עולה רבא אמר [ד]אינה סותרת ועולה אמר רבא מנא אמינא לה דתניא 1ואחר תטהר (ו)אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם אי אמרת בשלמא עולה היינו דלא מפסקת טומאה אלא אי אמרת אינה עולה °אפסיק ליה לידה ואביי אמר לך [ו]שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהם אמר רבא מנא אמינא לה דתניא (ז)[ה]מזובה ולא מנגעה ולא מלידתה ואביי אמר לך תני חדא מזובה ולא מנגעה ולא תתני ולא מלידתה ורבא האי מאי אי אמרת בשלמא מזובה ולא מלידתה איידי דאצטריך ליה לידה תנא נגעה אטו לידה אלא אי אמרת מזובה ולא מנגעה האי 2מוכי יטהר הזב מזובו נפקא (ח)מזובו ולא מנגעו ואביי חד בזב וחד בזבה וצריכי דאי כתב רחמנא בזב

בזב

אזל שילא אמר לדביתהו צבית לי זוודתא. תכריכין: **מילי.** שלא ילשין עלי בפני רב: **דקא פרח אסא.** רגילין היו להניח הדס על המטה וההדס של אלו פורח היה והולך ממטה למטה: **פייסא.** שלום: **קושי מהו שתסתור בזיבה.** כל מה שספרה: **דבר הגורם.** לידי זיבה אם ראתה שלש והאי לאו גורם הוא דלא אתיא בה לידי זיבה. ואי קשיא והרי קרי שאינו גורם כדקי"ל וסותר ההיא לאו סתירה היא דחד יומא הוא דסותר וכי קא בעי רבא לסתור הכל: **שאינו גורם.** כדקי"ל ט) ולא מחמת אונסו: **וסותר.** כדאמר בפירקין ברביעית אין בודקין אותו: **לאיי.** באמת אונס נמי גורם הוא לידי זוב שאם ראה שתים שלא באונס ושלישית באונס מצטרפין לקרבן דתנן שלישית אין בודקין אותו: **לקרבן אמרתי.** דבעי בדיקה ולא לסתירה: **אלא.** לא תוקי כדתרצה לטמויי במשא אלא ודאי לסתירה ובעיין לא תפשוט דאנן לרבנן בעינן ואת פשטת מדר"א: **ש"מ.** מדנקט לשון גרמא מכלל דקיימא ליה דבר הגורם סותר: **רבי אליעזר היא.** דאמר אונס סותר ואינו גורם: **מהו שתעלה.** אם ילדה בזוב ובימי לידתה לא ראתה מהו שיעלו לה לנקיים ולא תצטרך לספור אחריהן: **אינה סותרת.** אם היתה זבה ופסקה והתחילה לספור וילדה אינה סותרת וימי לידתה אפי' אינה רואה בהן אין משלימין לספירתה אלא משלמת אחריהן י) אם טהרה: **מזובה.** וספרה לה כ) מזובה: **ולא מנגעה.** כיון שטהרה מזובה סופרת מיד °ותביא קרבן לזיבתה ואז תטהר מלטמא בועלה ואפילו מנוגעת ולא צריכה להמתין עד שתטהר אף מנגעה: **ולא מלידתה.** כיון שטהרה מזובה סופרת מיד ואינה צריכה להמתין עד שיעברו ימי לידתה. אלמא ילדה בימי ספירה אינה סותרת ועולה:

זב

דבר הגורם סותר כו'. וא"ת יולדת בזוב תוכיח דסותרת לרב דאמר מעין אחד הוא אע"ג דדם טוהר אינו גורם שום טומאה וי"ל דדם טוהר חשיב גורם טפי כיון שאם לא ילדה הויא זבה או נדה לרב דאמר מעין אחד הוא ולא דמי לקושי דלעולם דם שתראה מחמת קושי לידה אינו גורם זיבה: **נקטינן** דאין קושי סותר. מכאן משמע דלא דרשי אתים אם לא שנפרש לעיל (דף לה.) ורבנן אתים לא דרשי היינו להך דרשא אך משמע דלא דרשי כלל ל): **אביי** אמר אינה סותרת ואינה עולה. כתב רש"י בתשובה אחת דאביי מודה דימי לידה שאינה רואה בהן עולים לספירת זיבתה דהכי מוכח פרק בא סימן (לקמן דף נד:) מן הברייתא והכא אליבא דר' מרינוס קיימין תדע דאין רגילות למיבעי חדא מילתא בתרי דוכתי דבעי לה הכא ובשילהי בפ' בא סימן (שם) ועו היאך חולק אביי אברייתא דהתם ועו דמה להם לאביי ורבא להזכיר סתירה לא היה להם להזכיר אלא עלייה דפליגי בה אלא אליבא דר' מרינוס בעי מהו שתעלה דמדנקט אין לידה סותרת ולא קאמר נמי דעולה מכלל דסבירא ליה דאינה עולה או דלמא הא בהא תליא כיון דאינה סותרת ע"כ עולה מואחר תטהר שלא תהא טומאה מפסקת ביניהן ומייתי רבא מנא אמינא לה דמסתמא רבי מרינוס לא פליג אקרא ואביי מייתי מנא אמינא לה דאיכא תנא דפליג אברייתא דבא סימן (שם) ואיכא למימר דר' מרינוס סבירא ליה נמי הכי מדלא קאמר ר' מרינוס אינה סותרת ועולה וה"ה דהוה מצי אביי לאתויי ברייתא דטועה בהמפלת (לעיל דף כח:) דסברה דאין עולה אלא דרבא הוה מוקי לה כר' אליעזר כדמוקי ברייתא דבסמוך כן פרש"י ומה שפירש דמייתי רבא מנא אמינא לה דמסתמא לא פליג ר' מרינוס אקרא קשה דהא ע"כ ר"א פליג וי"ל דהוה מצי למימר וליטעמיך אלא בלאו הכי דחי ליה אביי שפיר ומה שפירש ברייתא דהמפלת (שם דף כח:) מוקי לה רבא כרבי אליעזר דוקא בהא הויא כרבי אליעזר דאין עולין לה אבל לגמרי לא הויא כר' אליעזר דהא מוקי לה כר"ע דבעי ספורים בפנינו ור"א פליג עליה בפ"ק (לעיל דף ז:) ור"ת מפרש דהלכתא כאביי דאין עולין וכברייתא דהמפלת (שם דף כט:) ומדקדק מדלא קאמר עלה (לעיל ל.) ש"מ ארבע דימי לידה אין עולין לאפוקי מן הברייתא דלעיל ללוי לחד שינויא ומברייתא דבא סימן (לקמן דף נד:) דסברי דעולין אלא אינו מונה אלא דבריו של חדוש אבל הא פשיטא לן דאין עולין ועוד אומר ר"ת דברייתא דבא סימן איכא למימר כדמפרש ליה רב פפא משום דאימא ילדה זכר להכי עולה שבוע שני לספירת זיבתה ודבריו נראה טפי מדקתני ואין קרבנו נאכל א"כ איכא למימר אימר לא ילדה ואפי' ילדה אימא ילדה זכר ותדע דלא קיבל דברי רב הונא דהתם ולא הדר ביה אלא סבר דאין עולין מדקאמר בשמעתין רב פפא אמר ע"כ הקישן הכתוב ואי סבר עולין א"כ ע"כ צריך לאוקמי כר"א כדמוקי רבא ומאי דחיק לאוקמי כרבנן דר"א דאמרי אין דנין אפשר משאי אפשר כיון דבלאו הכי צריך לאוקמי כר"א דאמר אין עולין אלא ודאי לא הדר ביה ומיהו אי גרסינן לעיל דאמר סותר רבי אלעזר והכא רבי אליעזר אין להוכיח כלום ודברי רב פפא דלקמן איכא למימר דאינו עיקר אע"פ דהוי ספק ספיקא (א) שבוע שני אינו עולה לספירת זיבתה דאיכא למיחש דילמא נקבה היא כדאמר רב הונא התם משום דאיכא נמי ספק ספיקא בסוף ימי טוהר דסתרה לה כדפרישית לעיל גבי המפלת חיה ועוף (דף כז. סד"ה חומר) ומיהו כיון דאין קרבנה נאכל איכא בלאו הכי ספק ספיקא שמא לא ראתה ואפילו ראתה שמא לא ילדה ואומר ר"ת דימי לידה שאינה רואה בהן הוא למ"ד מיע"ל קג"ס ולא לחי העומד מאליו בפ"ק דעירובין (דף טו.) ורב סעדיה כתב דנשים שלנו דחשבינן להו כיולדות בזוב אם עברו ימי טומאת ז' לזכר או י"ד לנקבה וספרה שבעה נקיים בימי טוהר או אפילו בימי טומאה מותרת לבעלה עד מ' לזכר ופ' לנקבה אע"פ שרואה דם הכתוב קראו דם טוהר שכן שנו חכמים ימי לידה שאינה רואה בהן עולים לה לימי ספירת זיבתה הרי בהדיא חולק על ר"ת והא דלא קאמר בהמפלת (שם דף ל.) ש"מ ד' איכא למימר משום דלא קאמר אלא היכא דמצי למימר הא מני פלוני היא כדקאמר ש"מ ר"ע היא ש"מ ר"ש היא ש"מ טבילה בזמנה מצוה לאפוקי מדר' יוסי בר' יהודה אבל בהא דאין עולין לא מצי למימר הא מני רבי אליעזר היא דלאביי לכ"ע אין עולין:

רבא אמר אינה סותרת. וא"ת והא מ) רב סובר בפ"ב (דף טו) דאי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם וא"כ תסתור דהכא בעינן שבעה נקיים מדם וי"ל נ) דרב אליבא דר' מרינוס קאמר כדפרישית וסבר דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם דהא קאמר דאינה סותרת:

מה